

SAKSFRAMLEGG

Saksbehandler: Odd Erik Røstad

Saksnr	Utvalg	Møtedato
	Kommunestyret - Ørland kommune	

Reglement for skoleskyss i Ørland kommune fra skoleåret 2013/2014

Sakens bakgrunn og innhold

Kommunestyret fattet i møte 2.5.2013 som en del av sak 13/31, vedtak om endringer i gjeldende praksis for skoleskyss i kommunen.

Kommunestyret fattet følgende vedtak:

1. Kommunestyret vedtar de innsparinger og tiltak som er beskrevet for hver enhet, og Ørland kommunes budsjett for 2013 salderes med følgende beløp:
  - Plan og drift (reduseres) - 450 000
  - **Skole (reduseres) - 1 350 000**
  - Pleie og omsorg (økes) 1 350 000
  - Nav (reduseres) - 150 000
  - Kulturforetaket (reduseres) - 600 000
2. ....

I vedlegg til saksframlegget er det beskrevet, for hver enhet som er berørt, det som er nødvendige tiltak for å håndtere den nye reduserte budsjetttrammen for 2013. For skole er det beskrevet følgende tiltak:

Ungdommens hus

- Vedtatt økt stillingsstørrelse for leder gjennomføres ikke

Ørland ungdomsskole

- Bestilling fra kommunestyret om uavhengig tilsyn gjennomføres ikke

Fellesutgifter oppvekst

- Skoleskyss reduseres til lovpålagt nivå

Grunnskolene samlet sett

- Reduksjon av 3 årsverk høsten 2013

Kommunestyret inviteres nå til å bekrefte vedtaket og klargjøre hva det betyr av endringer ift det som er dagens praksis.

Lovgrunnlaget for skoleskyss:

Retten til gratis skoleskyss er hjemlet i **Opplæringsloven § 7-1 Skyss og innlosjering i grunnskolen**

Elevar i 2.-10. årstrinn som bur meir enn fire kilometer frå skolen har rett til gratis skyss. For elevar i 1. årstrinn er skyssgrensa to kilometer. Elevar som har særleg farleg eller vanskeleg skoleveg har rett til gratis skyss utan omsyn til veglengda.

.....

Ansvarret for skoleskyss er fastlagt i samme lovs § 13 - 4, hvor det heter:

Kommunen er ansvarleg for skyss av grunnskoleelevar og vaksne som har rett til skyss på grunn av særleg farleg eller vanskeleg skoleveg. Kommunen er ansvarleg for å oppfylle retten til skyss av førskolebarn etter § 7-6. Kommunen skal oppfylle retten til reisefølgje og tilsyn for førskolebarn, grunnskoleelevar og vaksne. Elles er fylkeskommunen ansvarleg for skyss, reisefølgje og tilsyn etter reglane i kapittel 7. Kommunane betaler refusjon etter persontakst for grunnskoleelevar og vaksne som blir skyssa av fylkeskommunen.

Fylkeskommunen skal organisere skoleskyssen i samråd med kommunen. Dersom kommunen og fylkeskommunen ikkje blir samde om korleis skoleskyssen skal organiserast og finansierast, kan departementet gi pålegg.

.....

Loven fastlegger altså at kostnadene med skyss til elever etter § 7 dekkes av fylkeskommunen og at kostnadene for skyss til elever med særlig farlig og vanskelig skoleveg dekkes av kommunen.

I Sør-Trøndelag fylkeskommunes skyssreglement er det i pkt 2 listet opp en spesifisert oversikt over hvem som har krav på skyss:

Følgende elevgrupper har rett til fri skyss:

- a) Elever på 1. trinn som har mer enn 2 km mellom hjem og skole/opplæringssted en vei, og elever på 2. – 10. trinn som har mer enn 4 km mellom hjem og skole/ opplæringssted en vei.
- b) Elever som på grunn av funksjonshemming og som etter legeerklæring har behov for skyss.
- c) Elever som må benytte båtskyss mellom hjem og skole/opplæringssted.
- d) Voksne elever over opplæringspliktig alder, som ikke har fått eller har fullført grunnskoleopplæring, som har rett til full grunnskoleopplæring og oppfyller kriteriene i pkt a-c.
- e) Voksne elever over opplæringspliktig alder, som etter faglig vurdering har rett til spesialundervisning på grunnskolens nivå og oppfyller kriteriene i pkt a-c.
- f) Elever ved friskoler, som mottar tilskudd fra staten, har rett til skyss etter samme regler som ved offentlige skoler. Retten gjelder bare for den delen av skoleveien som ligger innenfor elevens bostedskommune.
- g) Elever med særlig farlig eller vanskelig skolevei når totalavstanden mellom hjem og skole er under 2/4 km.

Fylkeskommunens reglement pkt 3 beskriver hva som er fylkeskommunens ansvar og hva som er kommunens ansvar:

Fylkeskommunens ansvar

Fylkeskommunens ansvar for skyss gjelder én tilkjøring og én frakjøring til skolens ordinære start- og sluttider, jf. skyssrettighetene nevnt i punkt 2 a – 2 f.

Kommunens ansvar

Kommunens ansvar for skyss gjelder skyssrettighetene nevnt i punkt 2 g.

Kommunen har i tillegg ansvar for følgende:

- a) Innlosjere elever når daglig skyss ikke er forsvarlig.
- b) Nødvendig tilsyn med grunnskoleelever og voksne elever før og etter undervisningstiden.
- c) Nødvendig reisefølge/ledsager for de grunnskoleelever og voksne elever som ikke kan reise alene.
- d) All skyss i forbindelse med skolens aktivitet i og utenfor skoletiden.

Definisjon av "særlig trafikkarfarlig og vanskelig skolevei"

Trygg Trafikk sin veileder om særlig farlig eller vanskelig skoleveg og Utdanningsdirektoratets rundskriv "Udir-3-2009":

.....

Vilkåret "særlig farleg eller vanskeleg" er eit omgrep som det kan vere vanskeleg å definere ut frå lovteksten. Omgrepet er likevel ikkje underlagt kommunane sitt frie skjønn, mellom anna fordi det er tale om å sikre grunnleggjande rett til opplæring. Dette betyr at dei vurderingane kommunen har gjort i første instans kan prøvast fullt ut av Fylkesmannen og domstolane.

Elevar som ferdast i trafikken vil alltid vere utsette for ein viss fare. Dette er likevel ikkje nok til å få gratis skyss ettersom det må vere tale om ein "særlig risiko". Dette inneber at faren ved å ferdast på denne vegen må vere utanom det vanlege for at vegen skal kunne karakteriserast som "særlig farleg eller vanskeleg" skoleveg for den einskilde elev.

Ved vurderinga av om vegen er "særlig farleg eller vanskeleg" må alle relevante tilhøve ved vegen kartleggjast. Dette kan mellom anna vere trafikktettleik, vegdekke, breidde, vegskulder, fotgjengarovergangar, fartsdumpar, lys, generell sikt, fartsgrense og ulykkesstatistikk. Ein må vere merksam på at trafikktilhøva kan endrast gjennom årstidene, til dømes når det gjeld lys/sikt, føre og brøyting. Det må deretter gjerast ei vurdering av om den einskilde elev har føresetnader for å ta seg forsvarleg fram i det aktuelle trafikkbiletet. Ved den individuelle vurderinga må det mellom anna takast omsyn til alder, utvikling, syn og hørsel.

.....

Retten til skyss er ein individuell rett. Avgjerda om ein elev har rett til skyss er derfor eit enkeltvedtak etter forvaltningslova, jf. forvaltningslova § 2 bokstavane a og b. Dette inneber mellom anna at vedtaket må vere skriftleg grunngjeve og opplyse om klageretten til Fylkesmannen, jf. forvaltningslova kap. VI og opplæringslova § 15-2 første ledd. Vedtak om skyss for elevar i vidaregåande opplæring kan påklagast internt i fylkeskommunen. Det er den kommunen eller fylkeskommunen som er ansvarlige for skyssen som også skal fatte enkeltvedtak om skyss.

I mange av skyssakene blir vedtaka gjorde på grunnlag av veglengda, og der søknadene blir stetta utan særskilt vurdering. For å rasjonalisere sakshandsaminga, vil det i så fall kunne vere høve til å

nytte forvaltningslova sine reglar om forenkla enkeltvedtak, jf. forvaltningslova § 24 andre ledd om innskrenka grunngeving og forvaltningslova § 27 første ledd om elektronisk orientering.

Enkeltvedtak om skyss skal rette seg mot ein individuell elev. Det kan derfor ikkje gjerast enkeltvedtak om ein særskilt vegstrekning er særleg farleg eller ikkje, utan å knytte vedtaket opp mot ein enkelt elev. Det kan heller ikkje gjerast enkeltvedtak for elevgrupper, då dei individuelle vurderingane kan vere ulike og underlagt reglane om teieplikt. Dette betyr at også søknader om skyss skal vere individuelle. Dette inneber at det er føresette eller eleven sjølv som eventuelt skal søkje om skyss.

I somme tilfelle kan ein kommunal trafikktryggleikskomiteé ha uttalt seg om standarden på ulike skolevegar skal utløyse rett til skyss. Det hender også at kommunestyret gjer prinsippvedtak om kva for vegar som er "særleg" farlege eller vanskelege i ein kommune, til dømes ei bestemt strekkje av ein riksveg. Dette kan lette sakshandsaminga i kommunen og føre til einsretta praksis. Det er likevel viktig å merkje seg at det alltid må gjerast ei individuell vurdering av eleven i høve til gjeldande lovkrav. Ein elev på 5. årstrinn kan såleis ha rett til gratis skyss, sjølv om det er uttalt frå kommunen at berre elevar på 1. til 4. årstrinn skal ha rett til gratis skyss på ei vegstrekke.

Administrasjonens vurdering

Retten til gratis skoleskyss fastlegges i Opplæringsloven § 7.1. For elever på 1. trinn betyr dette rett til gratis skoleskyss når de bor mer enn 2 kilometer fra skolen. For elever på 2. til 10. trinn betyr dette rett til gratis skoleskyss når de bor mer enn 4 kilometer fra skolen. I tillegg har kommunen ansvar for at elever med særlig farlig eller vanskelig skoleveg får oppfylt retten om gratis skoleskyss uavhengig av avstand mellom skole og heim. Det finnes ingen nasjonal standard med hensyn til når skoleveien skal anses som særlig farlig eller vanskelig. Lovens forarbeider har angitt noen momenter som kan ha betydning når kommunen skal vurdere om skoleveien er særlig farlig eller vanskelig. De aktuelle momentene er: Tilstanden til skoleveien, klima, trafikkforholdene på veien og forhold knyttet til den enkelte elev. For at skoleveien skal oppfylle lovens krav om å være særlig farlig eller vanskelig må den påføre elevene en trafikkrisiko som er utenom det man normalt kan forvente ved alminnelig ferdsel i trafikken.

Retten til gratis grunnskoleskyss er en individuell rett, og de kommunale forpliktelsene for skoleskyss til elever med særlig farlig eller vanskelig skoleveg bør derfor behandles individuelt etter søknad fra foreldre.

Rådmannens innstilling

Grunnskoleskyss i Ørland kommune gjennomføres i henhold til lovpålagt nivå. Eventuelle unntak fra de alminnelige skyssgrensene behandles som enkeltvedtak etter søknad fra foreldre.